

Vergaderjaar 2020–2021

33 835

**Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
(NVWA)**

Nr. 192

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 mei 2021

Bijgaand bied ik uw Kamer, mede namens de Minister voor Medische Zorg en Sport, de verantwoordingsrapportage van de NVWA over het jaarplan 2020 en de Tussentijdse verantwoording 2021 aan¹.

Met deze rapportages leggen wij verantwoording af over het jaar 2020 en geven wij een beeld op hoofdlijnen van de voortgang van de inhoudelijke afspraken over het eerste kwartaal van het lopende jaar 2021.

Verantwoordingsrapportage 2020

De NVWA laat in de rapportage zien dat zij ondanks de bijzondere omstandigheden waarin zij haar werkzaamheden moest verrichten ook in 2020 met toezicht effectief heeft bijgedragen aan het bevorderen van de naleving en de controle van producten.

De informatie in deze rapportage bestaat uit twee onderdelen:

- Kerntaken van de NVWA: in dit deel van de verantwoording maakt de NVWA haar inhoudelijke resultaten over het jaar 2020 zichtbaar;
- Continuïteit van de organisatie: in dit deel van de verantwoording legt zij verantwoording af over het prestatie-, financieel- en kwaliteitsmanagement en de risicobeheersing van de organisatie.

De uitbraak van het COVID-19 virus en de vanaf 12 maart 2020 ingevoerde overheidsmaatregelen hebben geresulteerd in uitzonderlijke omstandigheden in de uitvoering van de werkzaamheden van de NVWA. Dit heeft ertoe geleid dat het jaarplan zoals de NVWA dat voor ogen had niet geheel uitgevoerd kon worden of dat de NVWA koos voor een andere invulling ervan. De omstandigheden vroegen zeker in het begin van de

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

crisis om veel bijsturing op de werkzaamheden en werkwijzen. Desondanks is veel van het geplande werk ook gewoon doorgegaan of snel weer opgestart. De voedselvoorziening is immers een vitale sector. Ook incidenten en meldingen die vanwege de ernst van de overtreding of de mogelijke gevolgen onmiddellijk om een inspectie vroegen zijn opgepakt door de NVWA. Daarbij stond de veiligheid van de medewerkers van de NVWA voorop. Er is daarom soms gekozen voor alternatieve vormen van toezicht, zoals digitaal toezicht. Ook zijn er in 2020 soms andere werkzaamheden uitgevoerd dan oorspronkelijk gepland. Zo is een groot aantal nertsenfokkerijen geruimd om de corona-infectie op het bedrijf en verspreiding naar andere bedrijven te stoppen en is er toezicht gehouden op nieuwe risico's, zoals op het gebied van de veiligheidseisen en veilige productie van desinfectiemiddelen en mondkapjes.

Het jaar 2020 stond voor de organisatie in het teken van afronding van een herbezinning naar de positie en het functioneren van de NVWA. Op basis van die herbezinning wordt nu stapsgewijs gewerkt aan concrete verbeteringen om de basis op orde te brengen en door te groeien naar een toekomstbestendige toezichthouder.

Een belangrijke randvoorwaarde voor de beoogde verbeteringen is een betere balans tussen de maatschappelijke verwachtingen van het toezicht en de publieke middelen die daarvoor beschikbaar zijn. De onderzoeken naar de balans tussen taken en middelen van de NVWA bevestigen dit. De NVWA heeft daarom afgelopen jaar verschillende handelingsperspectieven aangedragen die kunnen bijdragen aan meerjarige stabiliteit en focus in het opdrachtenpakket. Dit betekent dat we ook kritisch moeten kijken naar de omvang van het takenpakket van de NVWA én dat we transparant zijn over de grenzen aan de inzet van het toezicht. Het werk van de NVWA wordt immers steeds omvangrijker en complexer, bijvoorbeeld door internationalisering van voedsel- en productieketens, toenemende aandacht voor natuur & milieu (emissies en uitstoot van mineralen), transities in de landbouw en de toenemende aandacht voor dierenwelzijn. Hierdoor zijn voortdurend afwegingen nodig in het werk dat de NVWA kan uitvoeren. Dit heeft geleid tot een disbalans tussen maatschappelijke verwachtingen van het toezicht dat alle risico's kunnen worden afgedekt, en de mogelijkheden die de toezichthouder heeft om deze verwachtingen waar te kunnen maken. Naast risico's binnen de publieke belangen waar de NVWA op toeziet zijn er ook risico's voor Keuren en export. Hierbij speelt vooral het tekort aan dierenartsen een rol. Deze risico's hebben er het afgelopen jaar toe geleid dat er nadere keuzes zijn gemaakt in de uitvoering van het jaarplan en in de dienstverlening aan bedrijven. Ook dit jaar zullen er weer keuzes nodig zijn in de werkzaamheden die de NVWA kan uitvoeren. Dit vraagt ook om politieke keuzes.

Tussentijdse verantwoording 2021

In deze tussentijdse verantwoording over het eerste kwartaal van 2021 geeft de NVWA op hoofdlijnen inzicht in de belangrijkste aandachtspunten en afwijkingen ten opzichte van het jaarplan 2021 en biedt een doorkijk naar de rest van het jaar.

De uitbraak van het COVID-19 virus en de vanaf 12 maart 2020 ingevoerde overheidsmaatregelen werken ook nog door in 2021 en zullen nog hun invloed hebben op de uitvoering van de werkzaamheden. Desondanks is de inzet erop gericht dat veel van het geplande werk ook nu gewoon doorgang kan vinden of snel weer opgestart wordt. Waar nodig zijn de nieuwe risico's samenhangend met corona onderzocht (bijvoorbeeld veranderingen in productstromen, «werkt tegen corona» claims of

veiligheid van desinfecterende middelen). Waar mogelijk zet de NVWA ook nieuwe vormen van toezicht, die als gevolg van corona versneld zijn doorgevoerd, ook voort in 2021.

Thema's die naast COVID-19 veel invloed hebben gehad op de uitvoering van de werkzaamheden in het eerste kwartaal zijn onder andere de Brexit, versterking toezicht Vleesketen, versterking van de datapositie en de arbeidsmarktproblematiek. Ook de afhandeling van meldingen en incidenten onder andere op het terrein van Voedselveiligheid, Plantgezondheid evenals Productveiligheid vragen de eerste maanden van 2021 meer capaciteit dan verwacht.

Net als in 2020 speelt ook in 2021 de disbalans tussen taken en middelen een rol bij de programmering van het toezicht. Daarbij maakt de NVWA in samenspraak met onze ministeries steeds een afweging tussen risico's in het toezicht en de beschikbare middelen. Om tot een meerjarige focus en stabiliteit van het takenpakket van de NVWA te komen zal het nieuwe kabinet hier keuzes in moeten maken.

Tenslotte

Naast de verantwoordingsinformatie aan de Tweede Kamer publiceert de NVWA ook een jaarbeeld 2020 op haar website. Hierin doet zij publiekelijk verslag van de belangrijkste resultaten en gebeurtenissen op hoofdlijnen. Dat doet ze door meer verhalend in te gaan op een aantal onderwerpen die in 2020 in het nieuws zijn geweest en waarbij de betrokkenheid van de inspecteurs bij hun werk in beeld is gebracht en zij zelf laten zien met welke rol en met welk effect de NVWA haar taken heeft uitgevoerd.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten